

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Studiekammerater og bekendte

Citation: Kierkegaard, Søren: "Studiekammerater og bekendte", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 28*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2012 , s. 1r. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-b43-txt-shoot-id53427568-602d-42ad-a8be-98ebed06b520.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 28

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Engang imellem altsaa vil De nok høre fra mig. De seer, jeg tager ikke denne Ytring forfængeligt, mindre endog end jeg havde ønsket at gjøre det, thi det kommer mig for, som om det var meget længe siden, jeg modtog Deres Brev, nøiagtigt veed jeg det ikke, da Deres Brev Intet indeholder, der kunde tyde paa et Datum eller deslige. Saameget kan jeg imidlertid see, at det er skrevet i Sommermaanederne, eftersom der ogsaa tales deri om Bade og en Fordeel ved at benytte dem, paa hvilken de almindelige Badegjæster vistnok neppe nogensinde har tænkt, ikke engang die Helden des jungen Deutschlands, hvis Badereiser de tydske Journaler samvittighedsfuldt berette, uagtet det ikke sees, at de – nemlig de badenden Helden – have den allermindeste Nytte af disse Badetoure idetmindste i psychisk Henseende, men at meget mere de Ord passe paa dem, der findes 2 Pet: 2, 22.

Forresten troer jeg, at De har løst den opgivne Gaade aldeles rigtigt, om jeg end kunde have eet og andet at tilføie f: Ex det, at der unægteligt i det tydske Sprog er en rethorisk Kraft, der mange Gange ligesom af sig selv river Tanken ud af Sjælen – maaskee ikke til det Bedste, thi det foranlediger ogsaa let et »Viel Geschrey und wenig Wolle. Forleden Dag trængte jeg besynderligt til at høre en Prædiken, gjorde mig derfor selv fri og kjørte ud paa Landet, hvor jeg ogsaa hørte en Prædiken, der fast var lautere Wolle und gar kein Geschrey; den blev holdt af Pastor Boisen i Vilstrup. Jeg vilde helst prædike saadan, men jeg troer virkelig der er noget Tydsk i mig, thi ofte naar jeg allermeest vil holde tilbage, saa kommer meest Geschrey baade paa Dansk og Tydsk. Jeg veed dog ikke, om der i den Prædiken, jeg hermed sender Dem et Exemplar af, skulde findes mere Geschrey end Sagen medfører eller idetmindste tillader. Det var De maaskee saa god engang ved Leilighed at sige mig. Saalidt Lyst har jeg til at udgive nogen Samling af Prædikener, saamegen kunde jeg have til saadan engang imellem at sende en ud i Verden, men da jeg dog maaskee allerede for denne kommer til at betale min Bøde – eftersom jeg ingen Forlægger har fundet – saa vil min Kasserer neppe finde det tilraadeligt. Og maaskee De heller ikke vil finde det tilraadeligt efterat have læst denne. Hvis saa er, saa vilde jeg blive idetmindste til jeg er klavret eet Trin høiere op ad Stigen endnu. Thi at jeg er kommen eet op siden jeg forlod Kjøbenhavn, det er jeg mig bevidst og takker Gud derfor.

Naar jeg ikke havde vidst, at De veed at vurdere det menneskelige Liv i alle dets Retninger, saa vilde jeg have undret mig over, at De saa slaaende forstod at udfinde Grundene til, at jeg har mindre Leilighed til at skrive nu end før. Tidligere troede jeg, at det ikke kunde blive saa, jeg troede f: Ex: at naar man blev gift, saa fik man overflødig Tid og finder nu at det Modsatte er Tilfældet, og hvordan vil det nu blive, naar jeg – som jeg om ikke lang Tid kan haabe – indtræder i et nyt Stadium af det menneskelige Liv og finder Consequentserne af Giftermaal for mig i levende, haandgribelig Nærværelse. Det er en egen Sag at gaae Sligt imøde, men er det saa for en Mand hvad maae det da ikke være for en Kvinde.

Og Forretninger har jeg ogsaa mangehaande af og flere en[d] vel overhovedet en Præst i Kjøbenhavn kan have; thi at prædike i fjorten Dage 5 Gange og vechselvist paa to Sprog, det tilfalder ikke nogen derinde. Meest kan jeg næsten sige, ere Bryllupper mig til Besvær, og saa faaer man en og anden Gang særegne Anmodninger, saasom af en Skipper igaar, der bad mig tage ham og hans Kone til Communion imorgen med Tilføiende, om jeg ikke ved Leilighed i Skriftetalen vilde tale trøstende til hende i Anledning af hans forestaaende Afreise? Det er mig endnu ikke ganske klart, hvorledes jeg skal forene dette med det ene Fornødne, ihvorvel der er Noget i mit Indre, der hvisker om, at man i Grunden aldrig kunde ønske sig det Bedre.

Saa være De takket for de to Smaaskrifter, De sendte mig i Sommer: Talerne om Regnskabet, som jeg har læst til stor Opbyggelse, den ene af Talerne ikke uden en vis – hvad skal jeg sige – Horreur, og det naturligviis netop fordi jeg maae erkjende Sandheden i, at føler man ikke Tilgivelsen, saa er det fordi man er svag i Kjerligheden. Jeg er iøvrigt glad i Følelsen af, at jeg synes mig selv at voxer i christelig Indsigt, og anseer det som en Løn fra Vorherre for min besværlige Gjerning med Confirmandunderviisningen, thi der kommer det fordetmeste, og Gjærningen er besværlig, besværligere næsten end paa Christianshavn og: »den visse Løn er liden«.

Saa takker jeg Dem ogsaa for Selvprøvelsen, som De vel ikke har sendt mig, men det nytter Dem ikke; thi paa en vis Maade tilegner jeg mig alligevel Alt hvad De leverer. Om Samtiden vil modtage Anbefalingen – ja, jeg maa næsten tvivle endskjøndt jo nok andet Oplag er udkommet, men der kommer ialfald en Fremtid, der vil det. Samme Pastor Boisen, som ovenfor omtaltes, holdt for noget siden her i Byens Klub et Foredrag over det danske Ordsprog: »der slaaes mangt et Slag i Øresund, hvorefter Intet kjendes« og sagde blandt Andet, at der var to Slags Øresund, det store, ad hvilket man seilede ned til Kjøbenhavn, og det lille Øresund, ad hvilket man seilede ned til det menneskelige Hjertes Havn. Men det traf sig undertiden at man igjennem dette Sund ikke kunde naae Havn, og det kan da nu være af forskjellige Grunde, blandt andre ogsaa af den, at der var slet ingen Havn men kun et øde tomt Rum. Siden den Tid siger jeg ofte til mig selv: der slaaes mangt et Slag i Øresund, hvorefter Intet kjendes, men man kan alligevel ikke bare sig for at slaae i Haab om, at det dog maatte træffe et lille Kjende.

De venter at see hvad jeg formaaer, naar jeg vil. Jeg vil meget, hvad jeg formaaer veed jeg ikke. Undertiden synes mig, jeg maatte formaae Endeel, andre Gange har jeg andre Syner. Men Tid har jeg virkelig ikke meget af. Ialfald bier jeg til min Tid kommer, thi jeg veed nok, den kommer paa en Maade, da jeg ikke kan undgaae den, og saa haaber jeg ogsaa, at jeg skal være ved freidigt Mod hvad der saa fordres

af mig. Jeg var forresten ikke modig, da jeg tog til Christianshavn som Præst; det er mit Livs største Vovestykke, og først efterat jeg havde sagt Nei, saae jeg klart at jeg skulde have sagt »Ja« og der var endnu et Øieblik til at gjøre det om, hvilket jeg benyttede og har Gudskelov ikke havt Grund til at fortryde det. – Jeg seer det er gaaet Martensen omvendt, hvad Superintendentenskabets herovre angaaer; da han havde sagt Ja, blev det ham klart at han skulde sige Nei, og han havde Tid nok til at gøre det om. Jeg troer næsten han engang vil fortryde det. Jeg vilde nok have havt ham herover, thi jeg troer endda det vilde have været den heldigste, vi kunde faae, skjøndt hvad jeg senere har hørt har gjort mig noget vaklende i min Mening. Vist er det: her er en smuk og velsignelsesriig Virksomhed for den, der kommer hertil som Superintendent eller Biskop med Evner og Villie. Gid vi maatte faae en Mand, der har begge Dele. Hvor er han at finde? Kom selv herover! Her er meget at gjøre. Kjendte jeg blot C: Moltke saa nøie som min Kone kjender ham, saa vilde jeg foreslaae ham at bortføre Dem med Magt og sætte Dem paa den slesvigske Bispestol, thi godvillig gjorde De det sagtens ikke.

Det overraskede mig meget at see Brev fra Dem og ovenikjøbet saa hurtigt; thi jeg troede næsten De havde en horror naturalis for at skrive Breve, og at den Overraskelse, der greb mig falder ind under Bestemmelsen »Glæde«, vilde være overflødig at bemærke. Jeg har nu atter sendt Dem et Brev, men det at jeg saasart modtog et til Gjengjæld for det forrige, skal dog ikke forhindre, at min Glæde jo vilde blive ligesaa stor som forrige Gang, hvis det samme vederfares mig som dengang. En egentlig Correspondence antager jeg ikke ligger under Deres Tilbøielighed, thi ellers havde jeg jo nok enkelte Ting at kunne spørge om. Saa skriver jeg Dem helst et Brev, der kan have Følger og ikke Følger eftersom det ikke generer Dem eller generer Dem. Hvor mit Brev egentlig skal søge Dem, veed jeg ikke, derfor adresserer jeg det i det Ubestemte og stoler paa, at De har formegen Besvær af Navnet S: Kierkegaard, til at mit Brev ikke skulde kunne finde Dem. At sætte som sidst Nørregade 43 udenpaa, vilde vistnok ikke hjælpe især som jeg godt erindrer, at De den Sommer, jeg var i Kjøbenhavn, fandt Dem generet i samme Nummer af Nørregade ved Solstraalernes Reflex fra Brostenene. Hvorfor De egentlig flyttede fra Rosenborggade begriber jeg ikke, uden maaskee fordi De der havde Alt at tabe men Intet at vinde.

Jeg boer ganske behageligt i en Udkant af Byen, ene i et stort Huus med en lille Have, der strækker sig ned til en stor Sø, som ligger bag Byen og over hvilken jeg har Udsigt fra flere Værelser. Maaskee jeg alt sagde Dem det i mit forrige Brev, isaafald siger jeg som Pietro i Pretiosa – stjaalet, saavidt jeg mindes, ud af Shakespeare – De kan have besynderligt godt af at høre det engang endnu. En daglig Sorg for mig og min Kone er, at de have skilt Værelserne i underste Etage ved at lægge Kjøkkenet i Midten, saa at vi intet Sovekammer kunne faae i Flugt med vore andre Værelser, hvorfor vi have Sovekammer snart hist snart her i Huuset ligesom Cromwel, og hvisaarsag vi ofte holder Raad om, hvorledes vi skulle have Raad til at gjøre Forandring i saa Henseende. Die ärgsten Nüsse des Lebens – hørte jeg afdøde Componist Weyse sige – sind die Kümmernüsse. Forresten have vi ogsaa andre Kümmernüsse men leve ellers meget lykkeligt snart paa Tydsk og snart paa Dansk, thi hun er tydsk født men taler ellers nu fortræffeligt Dansk og med en Accent, der har en vis sød Klang i mit Øre, jeg veed ikke om i Andres.

Skulde jeg erindre Noget, jeg ellers vilde have sagt Dem – som ingenlunde er umuligt – saa skal jeg indhente det ved snart at skrive et nyt Brev. Farvel!